

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань охорони здоров'я

13 березня 2018 року

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги, дозвольте, будь ласка, розпочати чергове засідання Комітету охорони здоров'я. Наразі в залі присутні 8 членів Комітету охорони здоров'я. У нас є кворум.

Проект порядку денного вам було попередньо розіслано в п'ятницю. Чи є у вас пропозиції до порядку денного? Я дуже просила би не додавати, тому що ми навряд чи впорасмося.

КИРИЧЕНКО О.М. Додавати не будемо. Але я бачу, присутній Сергій Кіраль, який звертається до нас, це 14 питання – про розгляд звернення народного депутата Кіраля Сергія стосовно проведення парламентських слухань на тему: "Актуальність проблеми захворюваності на туберкульоз в Україні". За нашою традицією, з повагою до колег, ми завжди переносимо до першочергових це питання. Я пропоную задовольнити моє прохання і поставити це питання першим, відпустити нашого колегу.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Пане Олексію, я пропоную другим питанням це поставити, а першим питанням розглянути питання щодо Закону по трансплантації. Тому що ми абсолютно безсовісно з ним зволікаємо. Розглянемо Закон по трансплантації, потім ставимо другим питанням це звернення.

КОРЧИНСЬКА О.А. Я прошу розглянути пропозицію нашого колеги, тому що це парламентські слухання і це не вимагає навіть від нас обговорення.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Воно і не вимагає нашої підтримки.
Шановні колеги, ми з вами ще не відкрили засідання.
Будь ласка, Олег Степанович.

МУСІЙ О.С. У мене пропозиція – в якості інформації заслухати те, що було в минулому засіданні... *(Не чути)*

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги, ставлю вас до відома, що на засіданні комітету ведеться запис.

Прошу вас визначитися з приводу відображення в протоколі засідання поіменних результатів голосування. Прошу голосувати, хто за цю пропозицію. Одноголосно. Дякую.

Хто за те, щоб затвердити порядок денний, прошу голосувати, хто за цю пропозицію. Одноголосно. Дякую.

Переходимо до розгляду порядку денного. Першим розглядаємо 14 питання.

Народний депутат Кіраль, будь ласка, вам слово.

КІРАЛЬ С.І. Я щиро дякую колегам за підтримку пропозиції колеги Кириченка. Вітаю всіх. Я вперше на комітеті. Дуже радий тут бути.

І в першу чергу хотів би подякувати всім членам комітету, особливо більшість з яких долучилась до міжфракційного об'єднання "Парламентська платформа боротьби з туберкульозом", яку я маю честь очолювати. Я думаю, це не випадково. Проблема туберкульозу в Україні досі не вирішена, незалежно від того, що в останні роки багато зусиль було витрачено, ресурсів. І ми побачили деяке поліпшення в останні 5 років. Тим не менше, погіршення ми бачимо в рості випадків мультирезистентних хвороб. Особливо загрозливими є ці мультирезистентні форми туберкульозу, щодо яких поки що немає методів лікування. Статистики я наводити не буду, ви, напевно, знаєте її краще за мене.

Я одразу скажу, що я не лікар, але з цією проблемою зіткнувся, перебуваючи в складі постійної делегації України до Парламентської асамблеї Ради Європи, де я був визначений як доповідач Комітетом соціальної політики. І спільно з вами, з секретаріатом, ще раз хотів би подякувати за ту інформацію, яку отримав, вже через тиждень, 20 березня, в Парижі на комітеті буде представлена ця доповідь разом з проектом резолюції, сподіваюсь, затверджена. І в квітні ми маємо всі шанси винести її на асамблею і пройти.

Таким чином, фактично ми разом з Міністерством охорони здоров'я, з парламентським міжфракційним об'єднанням, а також із "Центром громадського здоров'я" робимо все для того, щоб підготуватися до успішної й активної участі України в зустрічі високого рівня, яка відбудеться в рамках Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй у вересні.

І хочу також доповісти, що минулого тижня, перебуваючи в Нью-Йорку, я мав зустріч з Головою Постійної місії при ООН України паном Єльченком. І ми обговорили всі питання, пов'язані з організацією цієї участі, з активним залученням органів державної влади з боку України, громадського сектора, а також ПАРЄ і мене як доповідача, для того, щоб ми презентували Україну не виключно в політичних питаннях, а як країну, яка багато робить, прикладає максимум зусиль і реагує також на ті проблеми, які є сьогодні.

І ідея проведення парламентських слухань, чому я розпочав з такого більш ширшого спектру питань, вона дуже гармонійно вписується в перелік оцих заходів, які проводяться, з нещодавніми рішеннями також і звітами, які були затверджені в рамках Всесвітньої організації охорони здоров'я, а також

тією динамікою і розробками і державної програми, і реформ в медичній сфері, які потребують просто актуалізації, обговорення, детальніших дебатів всіх зацікавлених сторін без винятку: і громадськості, і лікарського середовища, і органів державної влади. Для того, щоб ми випрацювали і спільне бачення, як ми повинні реагувати, як ми повинні, з якою стратегією рухатися і якими методами вирішувати цю проблему для того, щоб подолати її в кінці кінців і таким чином виконати наші міжнародні зобов'язання. Зокрема, це і так звані "Цілі стійкого розвитку Організації Об'єднаних Націй", які передбачають, що до 2030 року в світі епідемія туберкульозу має повністю бути нівельована.

Тому прошу підтримати і активно долучитися разом з нами до підготовки, організації, проведення виступів під час парламентських слухань.

Дякую за увагу.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги, пропозиції, зауваження є?

ІЗ ЗАЛУ. Немає.

КОРЧИНСЬКА О.А. Просимо підтримати.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. У мене є зауваження і пропозиція. Якщо тема парламентських слухань буде звучати так, як ви її тут прописали, власне: "Актуальність проблеми захворюваності на туберкульоз в Україні" – будуть надані статистично недостовірні дані. Чому? Тому що захворюваність на туберкульоз в Україні зменшується. Але при тому збільшується захворюваність на туберкульоз асоційований зі СНІДом. І якщо ми будемо розглядати виключно питання аспекту туберкульозу, знову ж таки, ситуація буде некоректною. Тому я би пропонувала до назви додати "туберкульозу та інших (або) асоційованих соціально небезпечних хвороб" для того, щоб не виглядало, що ми розглядаємо тільки туберкульоз. Туберкульоз зі СНІДом – це і мультирезистентність, яка виникає внаслідок такої мультипатології. Вона є надзвичайно актуальною і має звучати таким окремим блоком. Тому просила би доповнити цю тему словами: "Актуальність проблеми захворюваності на туберкульоз" або знову ж таки "Актуальність проблеми подолання епідемії туберкульозу та асоційованих соціально небезпечних хвороб в Україні". Тому що якщо ми говоримо про проблему захворюваності, ми тоді не включаємо в цю тему проблему лікування і, власне, подолання епідемії.

Будь ласка, пане Олексію.

КИРИЧЕНКО О.М. Абсолютно правильно ви сказали, буквально сорвали с языка. Единственное, я бы сказал так: "Шляхи подолання епідемії

туберкульозу в Україні". Потому что когда мы говорим "шляхи подолання епідемії", мы не акцентуємося на том, что нам нужно решить - актуально это или не актуально. Это и так актуально, мы знаем. Мы должны найти путь. И если мы говорим об эпидемии туберкулеза, соответственно мы говорим и о ассоциируемые заболевания, потому что они связаны с этим процессом.

КІРАЛЬ С.І. І в порядку інформації. Напевно, ви знаєте, 24 березня відзначається Міжнародний день боротьби з туберкульозом. Ми плануємо також цього року відзначити його у Верховній Раді. Будуть проведені певні заходи, про що буде додатково повідомлено. Членів комітету також запрошуємо активно долучатися.

Дякую.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Якщо ви не заперечуєте, зараз я поставлю на голосування змінену тему, якщо ви не заперечуєте. Прошу, щоб ви це затвердили під стенограму.

КІРАЛЬ С.І. Не заперечую.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Не заперечуєте. Тому я озвучую тему парламентських слухань, за які ми зараз будемо голосувати. "Шляхи подолання епідемії туберкульозу в Україні". Прошу голосувати. Одноголосно проголосовано. Дякую.

Рішення зможете буквально завтра отримати вже з підписом, рішення Комітету охорони здоров'я.

Шановні колеги, до нас долучились, крім присутніх, ще пан Біловол, пан Шипко.

ШИПКО А.Ф. Я був з самого початку.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. З самого початку я вас не озвучила. Просто, коли я вже почала, то ви долучились пізніше. Всі були з самого початку.

Шановні колеги, переходимо до розгляду наступного питання порядку денного. Ще раз наголошую, Закон про трансплантацію, який є надзвичайно важливий і який опрацьовується в комітеті вже майже рік, ми отримали ще чергові зауваження від Головного науково-експертного управління, які в деяких випадках погодились з нашими рішеннями, в деяких випадках не погодились. Там невелика кількість правок. Я прошу зараз секретаріат озвучувати і давати пояснення, роз'яснення, ви працювали з Головним юридичним управлінням.

Будь ласка, Катерина Леонідівна, сторінку, правку і зауваження.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Шановні народні депутати, законопроект голосувався в цілому останній раз 7 грудня, 77 протокол, коли була підтримана його загальна редакція до другого читання. З того часу змінилися не всі правки. Тому, якщо ви дозволите, будемо іти або по правкам, або я зачитаю правки, які потребують переголосування, саме правки комітету.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Будь ласка, правки комітету. Називайте номер сторінки, номер правки.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Це правки, які всі пропонуються до врахування, правки комітету. Правки 1 та 2 комітету, це сторінка перша таблиці, це техніко-юридичні правки, які були до структури законопроекту зроблені, це структурні правки.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Але ми їх врахували.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Пропонується всі правки комітету врахувати. Так, це ті, що треба переголосувати. Вони всі пропонуються до врахування. Сторінка 1, перша і друга правка – це структурні правки, тобто по структурі законопроекту. Це пропозиція врахувати. В таблиці написана пропозиція.

Може я зачитаю всі правки? Чи по кожній окремо?

(Загальна дискусія)

РОСТОВЦЕВА К.Л. 37-а відноситься до першої статті, а 46-а – до четвертої.

ШИПКО А.Ф. А я про першу статтю кажу.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Перша стаття – це 6 правка.

ШИПКО А.Ф. У мене 37 правка, 13 сторінка.

(Загальна дискусія)

ШИПКО А.Ф. Ні, у вас так не написано. Написано: "Біоімпланти, медичні вироби або продукти з тканин і клітин, що виготовлені з анатомічних матеріалів людини". Ми ж вам під стенограму давали, чому ви це не зробили?

РОСТОВЦЕВА К.Л. Медичні продукти.

ШИПКО А.Ф. Дивіться, медичні вироби або продукти. Ще раз кажу, біоімплантати, медичні вироби...

РОСТОВЦЕВА К.Л. Медичні продукти, виготовлені....

ШИПКО А.Ф. Або продукти з тканини і клітин.
Я дивлюсь те, що стенограма.

СЕМЕРУНЬ І.В. Ось написано, це ваша поправка, а ось вона врахована. Хвилиночку, я зараз вам покажу, точно слово в слово.

ШИПКО А.Ф. Ну, давайте, покажіть.

СЕМЕРУНЬ І.В. Біоімплантати, медичні вироби, медичні продукти. виготовлені з анатомічних....

ШИПКО А.Ф. Напишіть, як ми проголосували. Чому ви щось видумаете? "Біоімплантати, медичні вироби або продукти з тканин". Можна ось так, слово в слово написати? "З тканин і клітин, що виготовлені з анатомічних матеріалів людини".

СЕМЕРУНЬ І.В. Не можна продукти написати, бо з точки зору юриспруденції продукт – це дуже широке значення. Він або медичний, або харчовий, або...

ШИПКО А.Ф. Слухайте, ми проголосували це? Ви міняєте те, що проголосував весь комітет? Ви вже за 8, за 12 народних депутатів відповідаєте? Так напишіть, будь ласка, як ми проголосували. Ми два рази вже повертаємось до цього питання.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Андрію Федоровичу, а можна залишити анатомічні матеріали, бо в нас термін "анатомічні матеріали" – це і є тканини, утворення, клітини - він загальний. Можна записати анатомічні матеріали, бо ми вже термін взяли такий. Это то же самое будет, просто называется анатомічні матеріали.

ШИПКО А.Ф. Казнить нельзя помиловать. Все то же самое, поставьте запяту. Ми ж проголосували, а чому вони змінили?

КИРИЧЕНКО О.М. А потому, что они пытаются привести к канве документ.

(Загальна дискусія)

ШИПКО А.Ф. Подождите! Ану ще раз: "Біоімпланти - медичні вироби або продукти з тканини і клітин, що виготовлені...".

РОСТОВЦЕВА К.Л. "Продукти, виготовлені з анатомічних матеріалів людини".

АЛЕЩЕНКО І.Є. Не потрібне слово "медичний", тому що немає...

КИРИЧЕНКО О.М. Тоді скажіть, як.

АЛЕЩЕНКО І.Є. І "лікарські засоби"... не підходять. Тому тільки продукти. Цього потребує директива Євросоюзу.

КИРИЧЕНКО О.М. Послушайте. Директива "не потребує", а "рекомендує".

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Справа в тому, що якщо це будуть просто продукти, вони не будуть потребувати сертифікації. А якщо медичні продукти, тоді будуть.

ШИПКО А.Ф. Итак. Давайте выведем то, что нам надо сейчас записать.

АЛЕЩЕНКО І.Є. Я пропоную: "Медичні вироби, продукти, виготовлені з анатомічних матеріалів людини". Це буде всіх влаштовувати.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. "Продукти, які виготовлені з анатомічних матеріалів людини...".

ШИПКО А.Ф. "Медичні вироби, продукти", так?

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Це, знов-таки, вони не будуть потребувати сертифікації, якщо немає слова "медичний".

КИРИЧЕНКО О.М. Послушайте, ну давайте просто вслушаемся в фразу: "Продукти, виготовлені з анатомічних матеріалів людини". Мы говорим на украинском или русском языке. "Продукты" у нас – это не "products" в английском. "Продукты" у нас, как правило, это то, что можно есть.

ШИПКО А.Ф. Послушай, Алексей, ты не выдумывай там что-то, ты не в супермаркете. Ты в комитете.

КИРИЧЕНКО О.М. У нас есть разные трактования, у нас есть разные восприятия.

(Загальна дискусія)

КИРИЧЕНКО О.М. Мы говорим о созвучии с английским. Поэтому я и предлагаю все-таки адаптировать этот законопроект.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Так, можете прокоментувати?

ШИПКО А.Ф. Вставляйте і скажіть, як треба прописати.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Щоб ми почули: "Продукти, виготовлені з анатомічних матеріалів".

АЛЕЩЕНКО І.Є. "... анатомічні продукти, продукти, виготовлені з анатомічних матеріалів". Це буде всіх влаштовувати і буде відповідати всім європейським законодавствам.

КИРИЧЕНКО О.М. Тогда давайте будет: "Продукты медицинского назначения, изготовлены з...".

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Так, будь ласка. З цим я погоджуюсь. Але якщо просто продукти...

РОСТОВЦЕВА К.Л. Диктую: "Біоімпланти - медичні вироби, продукти медичного призначення, виготовлені з анатомічних матеріалів людини".

ШИПКО А.Ф. Подходит.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Далі.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Далі 46 правка, це до 4 статті. Сторінка 17 таблиці. Будь ласка.

КИРИЧЕНКО О.М. До 46-ї.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Давайте послушаємо, що нам експерти скажуть.

КИРИЧЕНКО О.М. Було запропоновано переголосувати ці правки у редакції, яка нам пропонується. У мене є зауваження до 46-ї, до цієї редакції, яка пропонується. В цій редакції ми пропонуємо викреслити щодо

"трансплантація здійснюється на таких принципах...", крім цього – "безоплатності". В дужках ми поставили: "За винятком гемопоетичних стовбурових клітин". І наступна правка теж регулює це питання. Я пояснюю, зараз є 15 стаття Закону, яка каже, що забор гемопоетичних стовбурових клітин може бути компенсований. Тобто це відбувається оплата. В чому полягає процедура? Людина, яка хоче колись бути донором кісткового мозку, це поновлювана клітина, вона іде здає аналізи, після цього стає в базу і чекає, коли, може бути, колись виникне реципієнт, який потребує саме цих клітин оцієї людини. Тобто це умисна дія, яка може бути колись витребувана.

Але я розумію, що було б більш надійно, якщо б держава пропонувала цій людині якусь компенсацію, і в тому числі грошову, за те, що вона зробила цю добру справу. Наприклад, за кордоном ми можемо купити кістковий мозок, і за це треба заплатити біля 25 тисяч доларів. І ми, коли кажемо про безоплатність забору цих клітин, ми викреслюємо взагалі цю можливість. Це, з моєї точки, ставить в гірші умови, ніж зараз нашу систему трансплантації кісткового мозку, якої, на жаль, у нас немає. Ми руйнуємо те, що навіть ще не зробили. Тому я пропоную...

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Пане Олексію, давайте сформулюйте, будь ласка, вашу пропозицію. Ми зараз підтримаємо з депутатами і попросимо це внести, якщо комітет це підтримає.

КИРИЧЕНКО О.М. Я пропоную не викреслювати у статті 4 "про безоплатність за винятком гемопоетичних стовбурових клітин". А потім, коли ми будемо розглядати...

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Я вас почула.

Будь ласка, зараз, шановні колеги народні депутати, ви готові підтримати правку пана Олексія?

Так, Сергію.

МЕЛЬНИЧУК С.П. Я хочу сказати застереження. Ідея, на мою думку, правильна, але це може викликати, коли ми будемо в парламенті затверджувати, супротив.

КОРЧИНСЬКА О.А. Так по всьому світу.

МЕЛЬНИЧУК С.П. Ми закон можемо просто заблокувати.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Можна від МОЗу отримати ваш коментар?

КОРЧИНСЬКА О.А. Можна ще коментар від народних депутатів?

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Можна, безперечно.

(Загальна дискусія)

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Стоїть питання в тому, що депутати пропонують залишити слова "безоплатності – в дужках – за винятком гемопоетичних стовбурових клітин", щоб ми могли стимулювати людей для того, щоб вони ставали донорами, щоб була матеріальна стимуляція. Тобто цікавить, умовно, хтось це викреслив на якихось підставах. І від МОЗу прошу коментар.

ЛІНЧЕВСЬКИЙ О.В. ... *(Без мікрофону)*

(Загальна дискусія)

КОРЧИНСЬКА О.А. Я прошу слова. Я перепрошую, панове, нагадую, ми, безперечно, все зробимо для того, щоб ввійти в світову базу. Там є сотні фондів, які надають нам можливість користуватися. Ці фонди працюють як з безкоштовними базами донорськими – це на волонтерських засадах люди, так із коштовними. І тому нам треба врахувати, пан Олексій має рацію, позаяк ми будемо з вами працювати з міжнародною базою, а це сотні фондів, як державних, так і приватних. Нам треба з вами, звичайно, лишати цей пункт, так, як пропонує пан Олексій, інакше це нас звузить.

Він пропонує на міжнародних правилах. А ми про це і говоримо. Ми говоримо про трансплантацію кісткового мозку. Ми про це говоримо. Це правила міжнародні.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги, питання до секретаріату. Викреслив це хто? Були якісь, є юридичні зауваження, застереження? Будь ласка, поясніть.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Можна зробити пояснення одне. Були застереження Головного юридичного управління стосовно міжнародного принципу безоплатності, а те, що ми пропонуємо, компенсація витрат, то те ж саме, що держава буде компенсувати. Для людини це безоплатно, компенсуємо з держави, як у нас медична допомога надається безоплатно, держава за неї платить. Малось на увазі це, тому що міжнародні принципи дійсно полягають у безоплатності трансплантації, тому вони нам зробили таке зауваження.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Я зрозуміла. Тобто цю статтю юридичний відділ трактує не як отримання клітин від донорів, а як надання тим, хто потребує, допомоги. Тобто принцип підходу до трактування тексту інший. Мається на увазі безоплатності не роботи донорів, а тим, кому ця допомога буде

надаватися, тому що стаття називається "Основні принципи застосування трансплантації", тобто застосування – це означає, що у нас мова йде про реципієнтів в цій статті. І вашу пропозицію, можливо, потрібно врахувати десь в іншому місці. Будь ласка, можете розглянути, нам потрібно десь врахувати можливість...

РОСТОВЦЕВА К.Л. У 15-й статті це буде.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Добре.

Тоді зауваження тут насправді має підстави. Застосування трансплантацій до когось. Мова йде в цій статті про реципієнтів.

І якщо за винятком гомеопатичних стовбурових клітин, тоді буде означати, що реципієнт, якому потрібна трансплантація, комусь має за це платити.

КОРЧИНСЬКА О.А. Якщо виникне така ситуація, що дійсно в даному разі...

КИРИЧЕНКО О.М. Импортный пациент приехал в Украину и хочет здесь провести трансплантацию, или государство не готово платить деньги. Я готов заплатить, я готов купить, условно говоря ... *(не чути, без мікрофону)*

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Я підтримую те, що це мусило б мати якийсь комерційний аспект, але таким чином, чи ми не створимо порушення справедливості? Бо буде, наприклад, один донор на двох, і хтось буде мати можливість за нього заплатити, хтось не буде мати можливості заплатити.

КИРИЧЕНКО О.М. Костный мозг можно получить бесконечное количество раз. И вы знаете это.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Безперечно.

КИРИЧЕНКО О.М. Даже если это один донор на пятерых, все равно это сработает. Сейчас даже не делают пункцию костного мозга, сейчас делают забор крови из вены.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Будь ласка.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Якщо ми напишемо безоплатність для реципієнта?

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. А якщо це громадянин іншої держави?

РОСТОВЦЕВА К.Л. У нас громадяни іншої держави по "Основам" теж отримують допомогу. Там є визначення.

КОРЧИНСЬКА О.А. Вибачте, будь ласка, ми не можемо їм безкоштовно надавати, безоплатно. У всіх країнах громадяни інших держав платять.

РОСТОВЦЕВА К.Л. А там інший закон. І по інших законам...

КОРЧИНСЬКА О.А. Ні, по цим законам вони діють.

МУСІЙ О.С. Ні, це прописано окремо надання іноземним громадянам.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Представтеся, будь ласка. Що ви хотіли сказати?

ІЛЛЯШЕНКО О.В. Олексій Ілляшенко. Зараз я представляю громадську організацію "Національний рух "За трансплантацію". У 2012 році я був представником України в Комітеті експертів Ради Європи проти торгівлі органами, тканинами та клітинами людини. Кандидат юридичних наук, полковник міліції у відставці. Поліції у відставці.

Я хотів би сказати, запитати. Дійсно, справа в тому, що я погоджуюсь з колегами, що якщо ми говоримо за трансплантацію як за цілий процес, який починається з вилучення і закінчується пересадженням, то тоді він не може бути сам по собі безоплатним, тому що в процесі все рівно проходить певне оплатне проведення певних моментів – приготування, перевезення і так далі.

В міжнародних конвенціях мова йде не про безоплатність трансплантації як такої, а про безоплатність використання частин людини. Це різні речі. І ви правильно сказали зараз, на мій погляд, що якщо додати відносно реципієнта, але тоді це не буде в конкретній цій статті, тому що ця стаття – загальні положення принципів певного процесу, це потрібно передбачати в інших, більш детальних моментах. Тому що сказати в цій статті відносно реципієнта, а що, відносно тоді донора воно повинно бути оплатним? Безоплатним є тільки в конвенціях вилучення органів людини і отримання від них доходу, а сам процес трансплантації – у нас уже багато зараз питань, тому що саме поняття "трансплантація" в Конвенції щодо прав людини і біомедицини, в Конвенції проти торгівлі органами людини і в протоколах до них, вони навіть трішки відрізняються в кожному законодавстві.

Я хотів би колегам з Юридичного управління задати питання, мені було цікаво, чому на 1-й сторінці їхніх зауважень вони посилаються на директиви 20, 10, 45 Ради Європейського Союзу і Ради ЄС [Європи], тому що ми не є членами ЄС. І в цьому документі взагалі України немає. Там є тільки

ті країни ЄС, мало того, половина країн ЄС, Ради Європи, які не є країнами ЄС. Вони навіть на них теж не дивляться. Вони їх ставлять як окрему лінію. І якщо подивитися конвенції Ради Європи, там Європейський Союз є окремою третьою стороною взагалі як організація.

Тому я би не посилався на директиви Європейського Союзу. І в даному випадку також я не знаю, яким чином законодавство і МОЗ у нас будуть приймати директиви Європейського Союзу, якщо ми не є членами Європейського Союзу. При цьому Україна підписала три конвенції Ради Європи, і ні одну з цих конвенцій ми ще не ратифікували, в тому числі з біомедицини і прав людини, протокол по трансплантації до неї. І 1 березня вступила в силу Конвенція Ради Європи проти торгівлі органами, ми її підписали, міністр закордонних справ підписав її у вересні минулого року. І мене цікавить питання, чи ми зможемо ратифікувати, тому що якщо буде питання, якщо ви дозволите, там узагалі буде зараз дуже багато проблем по 143 статті і по тваринах, яких також додали. Якщо ви дасте слово, потім ми також це скажемо.

А я погоджусь і ми погоджуємося разом з Юрієм Андреевим щодо того, що, дійсно, можливо, в даному випадку якщо мова йде про політику відносно трансплантації як процесу, то вона не може бути безоплатною.

Дякую.

КИРИЧЕНКО О.М. Можно? Я підчеркну. Я хочу підчеркнуть: речь идет, в данном случае постоянно звучит фраза "тканини, тканини" та "совокупность клеток", а мы говорим про пересадку клеток. Костный мозг – это клетки, это не "тканини". Мы для того, чтобы сделать больший шаг вперед, мы ушли от того, чтобы сделать два разных закона – про пересадку, трансплантацию солидных органов и трансплантацию костного мозга, потому что мы хотим, чтобы это быстрее развивалось. Но это разные вещи. И я предлагаю "не играть" очень скользким путем.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Олег Степанович, будь ласка.

МУСІЙ О.С. Шановні колеги, я тут не зовсім погодився б з думкою експерта щодо того, якщо Україна не член ЄС, то ми можемо не зважати на законодавство ЄС чи на директиви ЄС. Якщо десь в якійсь країні є кращі практики, що нам заважає в українському законодавстві застосувати ці кращі практики? Насправді нічого не забороняє нам це застосувати. Чому її не застосувати зараз, коли ми змінюємо закон? Якщо вона не логічна, якщо вона гірша, то, звісно, не обов'язково її застосовувати. Це мали би сказати ті фахівці, які розуміються на практичному застосуванні законодавства і прописаних норм в директивах ЄС, наприклад.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги, я би хотіла зазначити, що, на мій погляд, слова "безоплатності" надають шанс цьому закону бути проголосованим в парламенті. Якщо там не буде цих слів "безоплатності", то, я боюсь, що в нас виникнуть дуже великі суперечності.

Я зрозуміла, що колеги пропонують не лишати слова "безоплатності".

КИРИЧЕНКО О.М. Ні, ми залишаємо слова про безоплатність, але не викреслюємо "за винятком трансплантації кісткового мозку". Ми просто кажемо, що це може бути оплатно.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Будь ласка, Оксана Анатоліївна.

КОРЧИНСЬКА О.А. Колеги, я прошу підтримати пропозицію Олексія, він голова робочої групи, він працював. І наш шановний експерт якраз мав на увазі, що не до цієї статті, він мав на увазі, що ця стаття, якраз він пояснював вам, чому. І це не суперечить, це, навпаки, є міжнародні правила, в тому числі по ЄС.

Тому я прошу підтримати зараз Олексія для того, щоб ми з вами не проголосували закон, який не буде діяти і нам не давати можливість робити трансплантації і працювати з міжнародними фондами, мається на увазі по трансплантації кісткового мозку.

Дякую.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Будь ласка.

ЛІНЧЕВСЬКИЙ О.В. Ми підтримуємо Олексія.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Підтримуєте залишити в дужках (за винятком гемопоетичних стовбурових клітин).

ЛІНЧЕВСЬКИЙ О.В. Простими словами, донорство кісткового мозку може бути оплачуваним. Це у всьому світі за це платять.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Тут тільки стоїть питання в тому, що в цій статті мова іде не про донорство, а мова іде про реципієнтів, про що сказав секретаріат і чому було зауваження. Тут написано, що трансплантація здійснюється на таких принципах. Тобто, що каже юридичне управління? Що безоплатності, за винятком гемопоетичних стовбурових клітин, це відкриває шлях не для оплати донорів, а для того, щоб брати гроші з реципієнтів. Тобто юридичний відділ на цьому наполягає, що це мова іде про здійснення трансплантації, не донорство, а саме надання.

ЛІНЧЕВСЬКИЙ О.В. Просто варіант, який пропонує Олексій, він не зарегулює це. І якщо є можливість, то можна і так, і так. Тому це нормально.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Колеги, є ще пропозиції, зауваження?

Прошу вас поставити на голосування правку Олексія Кириченка, щоб залишити в тексті, сторінка 17, пункт 46, стаття 4, безоплатності, в дужках (за винятком гемопоетичних стовбурових клітин), не викреслювати його, а залишити його в тексті. Прошу голосувати, хто за цю пропозицію. Будь ласка, підніміть ще раз руки. Яриніч, Березенко, Мусій, Корчинська, Шипко... *(Без мікрофону)*

Хто утримався, будь ласка? Мельничук, Богомолець, Біловол і Шурма – утримались.

ІЗ ЗАЛУ. Супер, першу правку пройшли.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Будь ласка, наступна.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Наступна правка 91, сторінка 37 таблиці.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Будь ласка, озвучуйте.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Це трансплант-координатор. Стаття, там змінилася назва і були деякі уточнення внесені.

Якщо нема заперечень, наступна, так?

Наступна 97-а, сторінка 40. Немає, да? Є.

КОРЧИНСЬКА О.А. Якраз отут у нас навпаки, дивно, але тут дійсно ми самі себе позбавляємо можливості працювати по нормам ЄС. Тому що коли ми заклали з вами просто одну фразу про те, що єдина державна система інформаційна трансплантації підлягає захисту відповідно до закону із застосування комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю – це, на жаль, старий закон, який працює у нас з вами по якраз оцим нашим не ISO, як працює вже вся Європа і весь світ, а оцей експертний висновок КСЗІ не визнається у ЄС. Тобто ми навпаки себе звужуємо, що весь світ вже працює і з належним захистом інформації міститься в Єдиній державній системі.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Можете озвучити, як би ви хотіли? Під стенограму, повільно. Оксана Анатоліївна, вибачте, в якій? Це 12 стаття.

КОРЧИНСЬКА О.А. Да, можу. 97, стаття 12. Вона звучить так, як ми хотіли.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Хвилинку, почекайте. Сторінка 49 з переходом на 50-у, 12 пункт. "Єдина державна інформаційна система трансплантації підлягає захисту", будь ласка, далі.

КОРЧИНСЬКА О.А. І те, що в цій статті "несанкціоноване втручання в роботу Єдиної системи" – це лишається все.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Ні. Як там має бути?

КОРЧИНСЬКА О.А. Да. "Належним захистом інформації, що міститься в Єдиній державній інформаційній системі трансплантації, вважається захист в системі хмарних обчислень, що підтверджується наявністю дійсного сертифіката, який встановлює відповідні системи ... (нерозб.) інформаційну безпеку, що застосовується...". Тут зараз мова іде про стандарти ISO, які зараз впроваджені в усьому світі. Стандарти ISO.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. У нас немає.

КИРИЧЕНКО О.М. Я поясню. Панове, послушайте, це пропозиція. Коли ми вперше вивчали цей законопроект, були ці правки, і представники в тому числі ІТ казали, що це дійсно може бути стандартом. Але ми прийшли до висновку, що закон має мати широкий зміст. Він має окреслювати загальну позицію: який саме формат, яким чином воно має бути захищено. Ми не знаємо, які стандарти будуть через 10 років. Ми всі чули про mp3, який був 10 років тому – зараз ми про це вже забули. Ми не можемо конкретні якісь висновки і терміни "вшивати" в тіло законопроекту. Я проти цього. Ми підтримуємо по суті, але про те, щоб "вшивати" це в законопроект, ми проти.

КОРЧИНСЬКА О.А. А нас не обмежить, навпаки?

КИРИЧЕНКО О.М. Ні.

КОРЧИНСЬКА О.А. Так, як зараз.

КИРИЧЕНКО О.М. Ні. Закон має мати загальний зміст.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Окей. Від МОЗ можна коментар?

ЛІНЧЕВСЬКИЙ О.В. Значить, яка штука? Якщо говорити про захист інформації, то зараз це КСЗІ. КСЗІ, яке реально не захищає, а КСЗІ, яке є монополістом. І КСЗІ, яке унеможливить обмін інформацією з міжнародними базами. Тому в запропонованій редакції, яку зачитувала пані Оксана, є останні два слова – "або інших стандартів, якими їх замінено". Ми хочемо

надати право новоствореному ось цьому центру, координаційному центру з трансплантації, надати право самому обрати стандарт захисту. Бо правильно каже Олексій – стандарти будуть мінятися. І зараз це КСЗІ. КСЗІ для нирки є "окей", абсолютно. Але КСЗІ для кісткового мозку є не "окей". Кістка завтра поміняється.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Дивіться, ми пропонуємо взагалі це. Пан Олексій наголошує на тому, що сьогодні це КСЗІ, завтра це ще щось, післязавтра це ще щось.

КОРЧИНСЬКА О.А. Я перепрошую, у вас в тілі закону слово "КСЗІ" це і є. У вас написано: "...комплексної системи захисту інформації". Це якраз і є КСЗІ. Тобто ви себе звужуєте в тому, що ви потім не зможете по системі інших стандартів міжнародних, ви не зможете себе, тому що ви самі це в тіло закону й "зашили". Ви не універсальним його зробили, пане Олексію, вибачайте, ви тут якраз його чітко назвали. Це застарілий формат, який відріже нас від міжнародної бази. Слова "комплексна система захисту інформації" – це і є те, що наш закон буде не діючий.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Із застосуванням, будь ласка, пропонуємо в слова "комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю" – додати слова "або інших..." Правильно я розумію?

ЛІНЧЕВСЬКИЙ О.В. Так.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. "...або інших систем захисту".

КОРЧИНСЬКА О.А. "Стандартів систем захисту".

(Загальна дискусія)

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Так, Олег Степанович, будь ласка.

МУСІЙ О.С. Вибачте, але в законодавстві, всі ви прекрасно знаєте, слова "або інших" завжди призводять до лобіювання конкретних речей. І оте якраз "або інших" – це є корупційна складова. Завжди.

КОРЧИНСЬКА О.А. Корупційна складова закладена в словах "комплексної системи захисту інформації".

МУСІЙ О.С. Оксано Анатоліївно, дайте мені слово сказати. Тому що якщо ми запишемо "або інших", то це буде, завтра прийде якась фірма із захистом інформації до чиновника в міністерстві і запропонує йому там

"черговий мільйон доларів" і він скаже: "Ой, ви знаєте, ми тут вашу схему запровадимо". Тому не треба прописувати, з моєї точки зору.

(Загальна дискусія)

КОРЧИНСЬКА О.А. Тоді нормально. Так, абсолютно. Абсолютно вірно.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Пане Сергію, будь ласка.

МЕЛЬНИЧУК С.П. Шановні колеги! Дивіться, от саме 12-й цей пункт, він і говорить: "Застосування комплексної системи захисту з підтвердженою відповідністю". Навіщо ми вигадуємо велосипед, якщо вже воно є, а ми намагаємося звукити?

КОРЧИНСЬКА О.А. Навпаки.
Я прошу, за редакцією пана Яриніча.

ЯРИНІЧ К.В. "Єдина державна інформаційна система трансплантації підлягає захисту відповідно до закону".

(Загальна дискусія)

КИРИЧЕНКО О.М. Відповідно до якого закону?

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Відповідно до Закону "Про захист інформації".

СЕМЕРУНЬ І.В. У нас в законодавстві, якщо пишеться "відповідно до закону", то це мається на увазі, що є закон, що регулює відносини в певній сфері.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. "Із застосуванням системи захисту з підтвердженою відповідністю відповідно до закону". Є зауваження?
"Системи захисту відповідно до закону".

_____. Підлягає захисту відповідно до закону. І крапка.

ЯРИНІЧ К.В. До Закону захисту інформації.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Щойно сказали: до закону, щойно сказали, що не треба казати, що Закон "Про захист інформації".

КИРИЧЕНКО О.М. Можно?

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Будь ласка.

КИРИЧЕНКО О.М. Можна я спробуюсь...

(Загальна дискусія)

КОРЧИНСЬКА О.А. "Несанкціоноване втручання в роботу Єдиної державної інформаційної системи трансплантації має наслідками відповідальність, встановлену законом".

_____ . Це ж залишається.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Будь ласка, пане Олексію.

КИРИЧЕНКО О.М. Первое. Давайте я спробуюсь сказати по суті. Значить, відповідно до закону якого? Про захист конфіденційної інформації. Ми повинні на що-то ссилатися. Другой вопрос, когда мы говорим, что "комплексна система захисту інформації" и в глоссарий вносим о том, что это за система конкретно, то мы действительно ссылаемся на КСЗИ. Если же мы просто употребляем словосочетание "захист інформації", "комплексная система защиты информации" – это просто говорит о том, что мы подчеркиваем значимость этой системы. Поэтому если есть "побоювання" Оксаны, мы можем убрать, но мы должны помнить о том, что это мы говорим о конфиденциальной информации.

КОРЧИНСЬКА О.А. А тут так зазначено: відповідно до Закону "Про зберігання і ..."

КИРИЧЕНКО О.М. О чем? Юристы могут нам подсказать, как называется закон?

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Олексію, це Закон про збереження персональних даних, але нам не потрібно прописувати тут назву цього закону. Пишеться: "відповідно до закону", і по закону воно іде посилання на останню редакцію того закону, який до цього має відношення.

ЯРИНІЧ К.В. Я прошу, колеги. Є моя пропозиція, я прошу її поставити на голосування. "Єдина державна інформаційна система трансплантації підлягає захисту відповідно до закону". Все.

КОРЧИНСЬКА О.А. І там далі продовжити "несанкціоноване втручання в роботу..."

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Олексію, будь ласка.

КИРИЧЕНКО О.М. За.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги, під стенограму. Пункт... Катерино, який це пункт?

РОСТОВЦЕВА К.Л. Будь ласка, сторінка 49 стаття 11 пункт 12. Поправка 97-а.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Голосується в наступній редакції: "Єдина державна інформаційна система трансплантації підлягає захисту відповідно до закону". Крапка.

РОСТОВЦЕВА К.Л. І далі по тексту.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. І далі, до крапки, прибирається. "Відповідно до закону" ми залишаємо, наступна фраза - "Несанкціоноване втручання..." - залишається без змін. Прошу голосувати. Хто за цю пропозицію? У МОЗ немає зауважень?

(Сміх у залі)

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Хто утримався?

ІЗ ЗАЛУ. Всі одноголосно.

ЛІНЧЕВСЬКИЙ О.В. Чекайте, але, може, у вас після зауваження виникне якась інша пропозиція.

Штука в чому? Європейські країни також мають свій захист за іншим стандартом. Інші стандарти захисту, вони можуть бути не передбачені нашим законом. Для нас принципово приєднатися до їхніх стандартів, щоб обмінюватися кістковим мозком. І наш Закон "Про захист інформації", він може не передбачати таку можливість.

МЕЛЬНИЧУК С.П. Це інший законодавчий акт. Мають вносити зміни.

(Шум у залі)

КИРИЧЕНКО О.М. Мы говорим про закон. Он говорит правильно. Если по закону у нас так, то вот по закону – все. Поэтому когда мы говорим о комплексной системе...

(Загальна дискусія)

ЛІНЧЕВСЬКИЙ О.В. Добре, ми тоді вам письмово надішлемо варіанти формулювань...

СЕМЕРУНЬ І.В. Міжнародне співробітництво – там окремо цьому питанню присвячено пункт, як здійснюється міжнародний обмін інформацією.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Все. Перейшли. Наступна правка. Бігом.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Так, 97-у ми пройшли правку, так?
106-а правка, 53 сторінка, будь ласка. 106-а, 53 сторінка.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Зауваження є у народних депутатів? Немає.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Немає.
118 правка, сторінка 65.

ІЗ ЗАЛУ. Немає.

КИРИЧЕНКО О.М. Как это - "немає"?

(Загальна дискусія)

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Ми повертаємось до того, що гомопоетичні безоплатно – ми проголосували за повернення відповідно в тій статті і відповідно в цій, ми так само маємо переголосувати відповідно до тієї статті, яку ми проголосували. Прошу колег підтримати ці зміни. По ... *(нерозб.)* є заперечення?

КИРИЧЕНКО О.М. У мене є пропозиція. Уж коль мы так боимся фразы про платность, то в тех же рекомендациях европейских мы нашли такое право, как компенсация, которое с ними никак не конфликтует. Поэтому мы вносим новый алгоритм. Мы предлагаем вот то, что "держава має компенсувати витрати, пов'язані з донацією". Понимаете? То есть мы не говорим о том, что это прямо платный процесс, но мы говорим, что "держава, за бажанням донора, може компенсувати йому витрати, пов'язані з донацією". Тому я пропоную, що "держава компенсує витрати, пов'язані з донацією, за бажанням донора". І "порядок та розміри державної компенсації витрат, пов'язаних із здійсненням донорства гомопоетичних стовбурових клітин, встановлюється Кабміном". Мы уходим, у нас почему-то боятся слова "оплата".

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги! Що ми, пункт 3-й, я правильно?

РОСТОВЦЕВА К.Л. Вилучається 3-й старий.

ШУРМА І.М. Я хочу наголосити на тому, що говорить Олексій. Значить, в законодавстві потрібно уникати слів "може" або "має". Ми повинні писати "компенсує". Це є наказова форма. Все, вона вже унеможлиблює будь-яке, що може компенсувати, а може ні, або має робити, або ні. Компенсує. Я наголошую.

КИРИЧЕНКО О.М. Пане Шурма, я дякую вам.

(Загальна дискусія)

КОРЧИНСЬКА О.А. А оце ваша 3-я стаття "за згодою живого донора", оце те, що викреслили.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Це пропонується вилучити.

МЕЛЬНИЧУК С.П. Там ще буде проблема, коли не буде в державі коштів, а людині потрібно буде оплачувати.

КИРИЧЕНКО О.М. Що значить у державі не буде коштів? Это дефолт! Вы что?! Так не может быть. У нас есть 49 статья Конституции: государство компенсирует. Точка.

МЕЛЬНИЧУК С.П. Яку ви, коли голосували Закон про охорону здоров'я, ви просто-на-просто на цю статтю наплювали, і все.

КИРИЧЕНКО О.М. Вы бредите.

МЕЛЬНИЧУК С.П. Нет, я не брежу, я видел, как вы голосовали!

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Причому 10 разів.

КИРИЧЕНКО О.М. Вы бредите.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги, я прошу дійти зараз до згоди. У нас ще більше половини правок.

КОРЧИНСЬКА О.А. Олексію, ви можете прочитати, за що ми голосуємо конкретно, а потім хотілось би експертів почути.

КИРИЧЕНКО О.М. Я пропоную тут статтю, яка вводить оплатність процедури донації кісткового мозку, викласти у такій редакції: "Держава компенсує витрати, пов'язані з здійсненням донації за бажанням донора. Порядок та розміри державної компенсації витрат, пов'язаних із здійсненням донорства гомеопатичних стовбурових клітин, встановлюються Кабінетом Міністрів України".

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. А якщо бажання у донора неосяжне?

КОРЧИНСЬКА О.А. Можна експерта почути?

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Будь ласка, пане Сергію.

МЕЛЬНИЧУК С.П. Шановні колеги, шановні присутні, у нас, дивлячись на те, що великі черги у морзі, у нас недостатньо коштів у бюджеті, не тільки держава може компенсувати, а відповідні фонди, щоб люди, коли зможуть, скажімо, допомогти в даній операції, вони могли також скористатися і допомогти людині. А саме те, що ви пропонуєте, ми ідемо, звужуємо, і тоді це буде протизаконно. Все-таки треба дати можливість і фондам давати можливість оплачувати.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Будь ласка, пане Олексію.

КИРИЧЕНКО О.М. С моей точки зрения, это абсолютно ... У нас медицина и трансплантация не может быть частной, поэтому если мы говорим, что государство занимается трансплантацией, то пускай государство занимается трансплантацией. Если мы сейчас сюда внесем какие-то фонды, коммерческую основу и все остальное, мы заблудимся. Если государство хочет экономить свои деньги и не отравлять своих пациентов лечиться за границу, оно должно создать условия для трансплантации в Украине. Это конвенция, в тому числе Стамбульская, которая говорит, что доноров, которые возникают, нужно использовать на территории, на которой они возникают. Это правильно.

Если не будет, Кабмин... Мы же говорим, что "порядок та розміри державної компенсації визначає Кабінет Міністрів".

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Олексію, можна?

Будь ласка, одна хвилина нашому експерту. Будь ласка, сідайте і включайте мікрофон.

ІЛЛЯШЕНКО О.В. Дякую.

Я хотів би сказати коротко. Перше. Ми всі знаємо, що загальний принцип в світі – це альтруїзм. Ми не повинні це забувати. Безкоштовність, альтруїзм.

Друге. В Сінгапурі, в Австралії компенсує держава час, витрачений на лікування постопераційного періоду: 3 місяці, 4 місяці. Це фактично, як у нас також передбачається втрата працездатності. Це нормальне явище, якщо ми навіть в законі це напишемо. Інше, в Сполучених Штатах в двох штатах звільняється від оподаткування людина, яка була донором, на 3-4 роки, якщо вона податки платить.

Тобто, якщо залишити питання, що держава має право компенсувати – це нормальне явище в будь-якій країні, якщо мова іде про такі види компенсації.

(Загальна дискусія)

ІЛЛЯШЕНКО О.В. Це і так зрозуміло, що Кабінет Міністрів, він же ж і по інвалідності.

ШУРМА І.М. Я вам ще раз наголошую на принциповій різниці, навіть експерт говорить. Олексій! Принципова позиція, яка вносить дисбаланс, в тому числі і зі слів експерта, що "держава має право". Та заберіть "держава має право"! Вона зобов'язана. Не можна в Україні писати "має право"!

КИРИЧЕНКО О.М. Игорь Михайлович, я прошу прощення, я прочитав "держава компенсує" і все...

(Загальна дискусія)

КОРЧИНСЬКА О.А. Тоді питання. А оту редакцію третю ви погоджуєтесь, щоб її викреслити зараз? 118.

МУСІЙ О.С. Ми другу закінчуємо.

КОРЧИНСЬКА О.А. А! Це друга.

ІЛЛЯШЕНКО О.В. Дивіться, я б хотів буквально одну хвилину. Юридичне управління також тоді, коли писало про директиви ЄС, там дуже цікаво написано щодо Бюджетного кодексу. Що все, що ми плануємо зараз робити, повинно відповідати Бюджетному кодексу України. Якщо держава зобов'язана, то і Кабінет Міністрів повинен також це враховувати. Це потрібно в будь-якому випадку враховувати наперед.

БЕРЕЗЕНКО С.І. Ви ж не народний депутат, ви експерт...

ІЛЛЯШЕНКО О.В. Ні. Це ж запитали, я сказав.

(Загальна дискусія)

ІЛЛЯШЕНКО О.В. Якщо коротко, держава дійсно може компенсувати в будь-якому...

(Загальна дискусія)

ЯРИНІЧ К.В. Може чи повинна компенсувати? Я ж про це і кажу: "може" і "повинна" – це різні речі.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги, будь ласка, хвилина тиші. Будь ласка, пане Олексію, назву статті, назву сторінки, назву пункту - під стенограму, і голосуємо.

КИРИЧЕНКО О.М. Частину другу статті 15-ї викласти в такій редакції: "Держава компенсує витрати, пов'язані зі здійсненням донації гемопоетичних стовбурових клітин, за бажанням донора". Крапка.

Если он хочет не получать компенсацию, мы оставляем за ним это право.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Порядок компенсації встановлюється Кабінетом Міністрів України.

КИРИЧЕНКО О.М. Порядок і розміри державної компенсації витрат, пов'язаних зі здійсненням донорства гемопоетичних стовбурових клітин, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

МУСІЙ О.С. Якщо ми так запишемо, буде така сама ситуація, як з лікуванням дітей за кордоном.

Держава може компенсувати тільки те, що вона закладає в державному бюджеті, а це на рік. Ми комітетом і Верховною Радою голосуємо суму конкретну на компенсацію. І хто перший прибіг, той отримав цю компенсацію. І якщо ми запишемо "за бажанням"... В житті воно так і є.

Тому насправді правильно отут було записано, що порядок...

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Будь ласка.

ЯРИНІЧ К.В. Олексію, дозволь, я звернусь до тебе ще раз, те, що кажуть колеги. У нас зараз прописано, я не знаю, навколо чого ми маємо суперечку. Якщо ми кажемо, що може бути безоплатно, це є безоплатно, воно прописано – проводиться безоплатно. Якщо у держави є кошти і

держава готова компенсувати і у нас це є в державному бюджеті, так, дійсно. або на умовах грошової компенсації живому донору. Ну ми ж закладаємо те ж саме...

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Пане Костянтинне, я ще раз наголошую: у нас не суперечка, а дискусія точиться виключно про слова – "за бажанням донора". І ці слова пропонуємо, є пропозиція їх прибрати. Власне, за це пропоную зараз проголосувати.

Хто за статтю...

ЯРИНІЧ К.В. Де "за бажанням донора"? Де?

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Вилучення у живого донора, стаття 15, пункт 2, сторінка 65. Вилучення у живого донора.

КИРИЧЕНКО О.М. Нет-нет, вы не то прочитаете сейчас. Мы ее меняем и пишем о том, что "держава компенсує витрати...".

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. "Порядок та розміри державної компенсації витрат, пов'язаних зі здійсненням донорства гемопоетичних стовбурових клітин встановлюються Кабінетом Міністрів України".

КИРИЧЕНКО О.М. Позвольте, я все-таки сформулирую. "Держава компенсує витрати, пов'язані зі здійсненням донації живому донору гемопоетичних стовбурових клітин". Крапка. "Порядок та розміри державної компенсації витрат, пов'язаних зі здійсненням донорства гемопоетичних стовбурових клітин, встановлюються Кабінетом Міністрів України".

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Таким чином у нас було: "Вилучення у живого донора гемопоетичних стовбурових клітин проводиться безоплатно або на умовах грошової компенсації живому донору". Воно було безоплатно, а так ми взагалі позбавляємо людей можливості безоплатно це зробити. Всі будуть вимагати компенсації.

КИРИЧЕНКО О.М. Правильно, потому что пан Шурма говорит: " Мы не можем говорить "або – або". Закон должен иметь прямую четкую директиву".

(Загальна дискусія)

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Будь ласка.

КОРЧИНСЬКА О.А. Олексію, а що вам заважає от так, як є зараз? От зараз нормальний абсолютно пункт. Я пропоную голосувати за той пункт, що зараз тут. І не ускладнювати. Експерти теж підтверджують.

(Загальна дискусія)

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги! Зараз...

КОРЧИНСЬКА О.А. Просимо пункт номер 2 в тій редакції, в якій ми її бачимо.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Але з вилученням слів "за бажанням донора".

КОРЧИНСЬКА О.А. Ні. От повністю як зараз.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Окей.

Шановні колеги! Хто за те, щоб підтримати так, як викладено у вас по тексту пункт 2-й статті 15, прошу голосувати. Хто за цю пропозицію? Хто утримався?

Шурма, Біловол, Кириченко – утримались. Решта – за. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного пункту. Будь ласка

РОСТОВЦЕВА К.Л. Наступна поправка 129, сторінка 69.

КОРЧИНСЬКА О.А. У мене питання до 3-ї правки. Там було вилучено "за згодою живого донора".

ІЗ ЗАЛУ. 3-го пункту.

КОРЧИНСЬКА О.А. Так, 3-го пункту. Олексію, я б хотіла зрозуміти, тому що ви відстоювали, зараз тут викреслено "за згодою живого донора...".

РОСТОВЦЕВА К.Л. Цей пункт пропонувалося вилучити, а замість нього – оцей 2-й пункт.

КОРЧИНСЬКА О.А. А, оцей 2-й пункт, який нас влаштовує, так?

РОСТОВЦЕВА К.Л. Так.

КОРЧИНСЬКА О.А. Все, добре.

РОСТОВЦЕВА К.Л. А третій вилучається.

КОРЧИНСЬКА О.А. Все. Дякую.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Наступна, будь ласка.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Будь ласка, 129, сторінка 69.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Назву було уточнено відповідно до оновленої редакції розділу. "Надання згоди або незгоди на вилучення анатомічних матеріалів у померлих..." Є зауваження?

ІЗ ЗАЛУ. Немає.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Якщо немає, кажіть: "Далі!" – я буду далі читати.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Так, будь ласка.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Номер 130, сторінка 70.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Пані Катерино, озвучте, будь ласка.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Стаття 15 Закону ...

ШИПКО А.Ф. Ні, давайте, стаття... А! Стаття 15, у мене стаття 16.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Так, 16-а. "Надання згоди або незгоди на вилучення анатомічних матеріалів".

ШИПКО А.Ф. Шановні колеги, я пропоную до пункту 9, от 8-й пункт, внести один абзац. Тут мова іде про письмову заяву про призначення повноважного представника. Це 72-а сторінка. І доречно було б вписати такий абзац вставити. 8-й пункт останній абзац: "Форма та зразок письмової заяви про призначення повноважного представника, про відкликання або зміну повноважного представника, порядок внесення відмітки про призначення особи уповноваженого представника, про відкликання або зміну уповноваженого представника встановлюються Кабінетом Міністрів". Щоб сама форма була цієї заяви, щоб вона була не просто на папері якомусь написана, а щоб була чітка форма цієї заяви про повноважного представника. А тут немає, і воно доречно було б...

КОРЧИНСЬКА О.А. Там написано: "Форма та зразок письмової заяви". 6-й пункт є. До Кабінету Міністрів.

ШИПКО А.Ф. "Форма та зразок письмової заяви щодо згоди або незгоди про...".

КОРЧИНСЬКА О.А. Встановлюється Кабінетом Міністрів, в кінці 6-го.

ШИПКО А.Ф. Добре, якщо влаштує, немає питань.

Пропоную проголосувати мою правку.

Слухайте, давайте чи в 6-у добавимо, давайте в 6-у добавимо "та представників". Добре?

КОРЧИНСЬКА О.А. Все. Голосуємо.

ШИПКО А.Ф. Я прошу поставити на голосування.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги, сторінка 71, стаття 16, 6-й пункт.

РОСТОВЦЕВА К.Л. 130-а правка.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. "Форма та зразок письмової заяви щодо згоди або незгоди на посмертне донорство, письмової заяви про відкликання наданої раніше такої згоди або незгоди, порядок внесення відмітки про надання особою згоди або незгоди на посмертне донорство до посвідчення водія України на право керування транспортними...". Ні, це я щось не те.

(Загальна дискусія)

ШИПКО А.Ф. Давайте так: "Форма та зразок письмової заяви щодо згоди або незгоди на посмертне донорство, письмової заяви про відкликання наданої раніше такої згоди або незгоди. Форма та зразок письмової заяви про призначення повноважного представника". І далі по тексту. Вставити "повноважного представника".

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Окей.

Прошу голосувати, хто за цю пропозицію. Одноголосно.

Наступна, будь ласка.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Будь ласка, наступна правка 134, сторінка 75-а. Немає зауважень до цієї?

Тоді далі, так?

152-а, сторінка 89 таблиці.

161-а, 95 сторінка. Немає зауважень?

168-а, сторінка 99. Немає?

184-а, 106 сторінка.

189-а, 109 сторінка.

191-а, 110 сторінка.

(Загальна дискусія)

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Сторінка 97, прохання повернутись.

РОСТОВЦЕВА К.Л. А яка там правка? Від кого?

КОРЧИНСЬКА О.А. Там було викреслено Юридичним управлінням слова "крім випадків, передбачених законом".

_____ . ... *(Без мікрофону)*.

ІЛЛЯШЕНКО О.В. Ні. Я маю на увазі, що укладання або пропонування укладання договорів. 97-а, стаття 20.

КОРЧИНСЬКА О.А. 97-а, стаття 20.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. "Заборона торгівлі анатомічними матеріалами людини та їх рекламування".

ІЛЛЯШЕНКО О.В. Раніше було "укладання договорів". Зараз запропонували "пропонування", правильно, в новій редакції?

_____ . Так.

ІЛЛЯШЕНКО О.В. Справа в тому, що укладання договорів це є загальне правильно. Але "пропонування" – це фактично по Кримінальному кодексу може бути вже як замах на злочин або готування. Тому що можна писати "укладання, пропонування, примушення до укладання договорів".

Справа в тому, що відповідно до конвенції Ради Європи проти торгівлі органами укладання – це вже є процес. А пропонування – це вже "покушение" на злочин. Воно не повинно бути в законі про трансплантацію, це повинно бути в Кримінальному кодексі. Пропонування укладання – це замах на укладання, це готування до злочину. Сам злочин – це укладання, розумієте? І після пропонування можна сказати: і заборонено примушення до укладання. Тут якщо кому поставити: "укладання, або пропонування, примушення" – це вже елементи злочину. А саме пропонування – розумієте? – без кримінального пояснення це фактично заборона нам проводити роз'яснювальну роботу з вами, те, що ми хочемо добитися під час розвинення політики трансплантології. Це вже буде...

МУСІЙ О.С. Укладання договору купівлі-продажу, тільки цього, більше нічого іншого.

(Загальна дискусія)

БЕРЕЗЕНКО С.І. Так, розкажіть про принципи, але не змушуйте укладати договір.

ІЛЛЯШЕНКО О.В. Правильно, укладання уже охоплює в себе пропонування, примушення до укладання, будь-яким способом, обманне укладання, розумієте?

І друге питання, щодо реклами.

ШУРМА І.М. Я перепрошую. У статті, тут чітко говориться про заборону торгівлі, і не говориться про ідеологію самого закону.

ІЛЛЯШЕНКО О.В. Ні, так потім же буде у Прикінцевих положеннях 143-я Кримінального кодексу, вона повинна співпадати. Не може 143-я Кримінального кодексу відрізнитися від цієї статті.

І ще я хочу по рекламі. Справа в тому, що міжнародними конвенціями заборонено реклама з метою отримання фінансової вигоди. Сама реклама як розповсюдження інформації про предмет або про людину не є злочином.

КИРИЧЕНКО О.М. Реклама анатомічних матеріалів забороняється.

ІЛЛЯШЕНКО О.В. Реклама з метою отримання вигоди – треба писати – з метою отримання фінансової або іншої вигоди.

МУСІЙ О.С. Соціальна реклама.

_____ . Так соціальна реклама передбачає безкоштовне...

(Загальна дискусія)

ШИПКО А.Ф. Шановні колеги, чітко прописана 20-а стаття. Голосуємо
її.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Я веду, але я намагаюся кожного з вас почути. Чуємо народних депутатів.

У вас до статті 20 немає зауважень? Все, будь ласка.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Шановні народні депутати, якщо можна, остання, щоб врахував комітет. 191-а, будь ласка, сторінка 110. 191-а поправка комітету. Ці всі поправки, які ми перерахували, їх пропонується врахувати.

Можна тепер другу частину? Якщо шановні народні депутати підтримують і враховують всі вищеперераховані поправки, потрібно переголосувати окремі поправки народних депутатів України. Я їх зараз зачитаю, якщо ваша ласка, під стенограму з пропозиціями.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Будь ласка.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Їх там небагато.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Ми все встигнемо.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Це ми маємо зробити, якщо враховані оці всі поправки комітету.

Читаю поправки народних депутатів:

Поправка № 16 пана Мусія – пропонується відхилити.

Поправка № 17 Ленського – врахувати.

Поправка № 18 Голубова – врахувати.

Поправка № 28 Мусія – врахувати редакційно.

Поправка № 32 Гопко – відхилити.

Поправка № 33 Гуляєва – відхилити.

Поправка № 34 Ленського – відхилити.

Поправка № 35 Левченка – відхилити.

Поправка № 36 Голубова – врахувати.

Поправка № 61 Гуляєва – врахувати.

Поправка № 62 Ленського – врахувати.

Поправка № 63 Мусія – врахувати.

Поправка № 138 Калганової – врахувати редакційно.

Ці правки просто змінюються згідно з тими правками комітету, які ми тільки що проголосували. Автоматично. Але маємо переголосувати, бо було інше рішення того разу.

Прошу "пакетом".

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги, шановні народні депутати, є у когось зауваження, побажання?

Шановні колеги, ми зараз з вами голосуємо "пакетом" за всі озвучені під стенограму правки в цілому.

Так, будь ласка, ви щось забули?

РОСТОВЦЕВА К.Л. Оскільки ми пункт третій щодо оплатності забрали зі статті, от 118-а правка, потрібно ще проголосувати 124-у

Кириченка і 125-у Калганової. І ці поправки будуть відхилені згідно з проголосованою редакцією цього пункту другого щодо компенсації.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Так, будь ласка.

ШУРМА І.М. Шановні колеги, я особисто був співавтором багатьох поправок і повністю підтримую зміст і філософію цього закону, але я висловлюю свою позицію, хоча, щоб вона була в протоколі записана.

На моє глибоке переконання, прийняття Закону про трансплантацію в період війни, в період того, як пропадають тисячами люди безвісті, в період того, коли зменшується автоматично черга на проведення трансплантації за кордоном, я вважаю, що це законопроект, який заслуговує на те, щоб бути прийнятий, вводити його на сьогоднішній день не можна. Це моя позиція, я вважаю, що в період війни і бойових дій такі законопроекти вводити в дію не можна. Це моя позиція, я її озвучую. І я просто, проголосувавши за всі, я за цей законопроект голосувати не буду. Я утримуюся. Да. Я проголосував. Але я просто за законопроект в цілому голосувати не буду.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Пані Катерино, у нас в Прикінцевих положеннях, коли він вступає в дію, який там час?

РОСТОВЦЕВА К.Л. З 2020 року буде вступати він в дію, тому що дуже багато потрібно: створити систему, розробити підзаконну базу. З 1 січня 2020 року ми пропонуємо, щоб цей закон вступав в дію. Набуває чинності він одразу, а вступає в дію з 1 січня 2020 року.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Будь ласка, пане Олексію.

КИРИЧЕНКО О.М. Шановні колеги, я дуже поважаю точку зору пана Шурми. Але я був керівником групи, яка доопрацьовувала цей законопроект, і я вас запевняю, що законопроект прямо забороняє вилучення анатомічного матеріалу для трансплантації у померлих, які належать до категорій дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, осіб, особистість яких не встановлена, а також осіб, які загинули в результаті проведення антитерористичної операції або бойових дій. Це заборонено законом.

(Загальна дискусія)

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги, у нас в Прикінцевих положеннях зараз записано - з 1 січня 2019 року. Ми пропонуємо.

До МОЗу запитання: до 1 січня 2019 року, може варто перенести на 1 січня 2020 року? Щоб ви це все встигли зробити.

КОРЧИНСЬКА О.А. Пропоную "з 1 січня 2019 року" залишити.

ЛІНЧЕВСЬКИЙ О.В. Залишаємо. Ми встигнемо. Залишаємо, як є.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Ми залишаємо, в Прикінцевих положеннях дата введення у нас - 1 січні 2019 року.

Дайте мені від секретаріату відповідь, будь ласка, я перевірити хочу.

РОСТОВЦЕВА К.Л. Зараз у нас пропонується 2020 рік, щоб дати належний час.

Це правка комітету 191, сторінка 110, Прикінцеві положення.

КОРЧИНСЬКА О.А. Прошу повернутися до нашої старої редакції: з 1 січня 2019 року.

(Загальна дискусія)

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Я поставила запитання МОЗу: як МОЗу – з 1 січня 2020 року чи з 1 січня 2019 року? Прошу під стенограму озвучити.

ЛІНЧЕВСЬКИЙ О.В. З вашою та божою поміччю при голосуванні бюджету – з 2019 року ми зможемо.

КОРЧИНСЬКА О.А. З 1 січня 2019 року.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Шановні колеги, з урахуванням цієї останньої правки щодо зміни Прикінцевих положень щодо старту закону з 1 січня 2019 року.

Прошу вас проголосувати за всі внесені, нами проголосовані правки, враховуючи зміни, які автоматично змінюються, правки, відповідно до тих ключових правок, які нами вже проголосовані, які озвучив секретаріат. Прошу вас голосувати, хто за цю пропозицію.

Хто утримався? Пан Шурма утримався.

Яриніч, Березенко, Біловол, Мусій, Богомолець, Корчинська, Шипко, Кириченко, Мельничук – за.

Закон проголосовано.

Прошу також зараз вас проголосувати за те, щоб надати мені дозвіл включити цей закон в порядок денний як першочерговий на голосування. Прошу вас проголосувати за цю пропозицію. Шановні колеги, прошу проголосувати. Одноголосно підтримано. Дякую.

_____ . ... *(Без мікрофону)*

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Я вношу постійно всі 21 законопроект. Готова вам в письмовій формі надати звіти.

Шановні колеги, ми порядок денний не виконали. Можемо зібратися в четвер? Хто може в четвер, скажіть, будь ласка? Будь ласка, хто може в четвер зібратися на засідання комітету?

МУСІЙ О.С. Попередньо, спробуємо, а там буде видно.

БОГОМОЛЕЦЬ О.В. Дякую.